

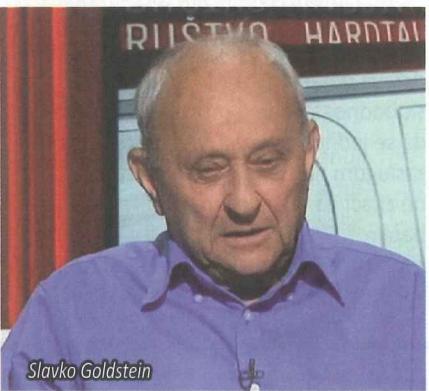
Kad Hrvatski tjednik objavi laži s jasenovačkoga popisa, uprava ih žurno uklanja

Skriva li Slavko Goldstein namjerno istinu o Jasenovcu ili nije dovoljno sposoban za njezino otkrivanje?

Piše: NIKOLA BANIĆ

Već jedno vrijeme u Münchenu u Njemačkoj traje suđenje Josipu Perkoviću i Zdravku Mustaču. U travnju je kao svjedok pozvan i Vice Vukojević, svojevremeno prvi predsjednik saborske Komisije za žrtve rata i porača. Vukojević je uz ostalo rekao kako je unutar Komisije Slavko Goldstein preuzeo zadatak dostaviti Komisiji detaljne popise Židova stradalih tijekom Drugog svjetskog rata, ali to nikad nije učinio. Kako se imena stradalih Židova nalaze i na jasenovačkome popisu žrtava, to nedostavljanje možda ima veze s nepravilnostima u popisu. Da bi se o tome bolje promislilo, vrijedi prvo ukratko sažeti prethodno uočene nepravilnosti te dodatno pokazati i neke nove.

Kao što je već pokazano u prethodnim člancima, mrežni popis žrtava Spomen-područja Jasenovac često doživljava promjene unatoč drukčijim izjavama Slavka Goldsteina. Zadnja takva promjena u vrijeme pisanja ovog članka dogodila se 30. studenoga kad su s popisa uklonjeni Cezar Kabiljo i Rudolf Marton za koje je u izdanju Hrvatskog tjednika od 12. studenoga pokazano kako postoje podaci da su umrli u lo-

Slavko Goldstein

goru Buchenwald. Osim njih, uklonjen je i Ernest Eisler, a Cvjetinu Bijeliću promijenjeni su ime oca, godina rođenja i napomena s izvorima podataka. Uz spomenute nepravilnosti, pokazano je i da je smrt nekih osoba na popisu blago rečeno krivo pretpostavljana na temelju brzopletoga čitanja knjiga koje su navedene kao izvor podataka i pogrešnoga zaključivanja, a u zadnjemu je članku naveden i popis ljudi za koje postoje zabilješke da su 1948. otišli iz Sarajeva u Izrael, ali su ipak na popisu žrtava. Informacije za te zabilješke pripremila je dr. Esther Gitman, američka stručnjakinja židovskoga podrijetla za holokaust

na području Jugoslavije. Vrijedi spomenuti kako je ona na temelju materijala iz Hrvatskoga državnog arhiva sastavila i popisa preživjelih iz Zagreba, koji je javno dostupan u elektroničkome obliku i o kojem je moguće više pročitati na stranici http://www.jewishgen.org/databases/Holocaust/0153_Zagreb_survivors.html.

Zašto Goldstein ne vidi nepravilnosti?

Zanimljivo je da i na ovomu popisu postoje osobe koje je moguće pronaći i na trenutačnoj inačice mrežnoga popisa Spomen-područja Jasenovac. Ako se gleda istodobno podudaranje imena, prezimena, godine i mjesta rođenja te imena oca, na oba se popisa nalazi sljedećih deset osoba: Marija Apfel, Slavko Bachrach, Alfred Bienenfeld, Hermina Friedmann, Milan Fuchs, Adolf Klemer, Đuro Pichler, Benjamin Schlesinger, Božo Schwarz, Bruno Weiss. Postoji i šest osoba za koje se na mrežnomy popisu Spomen-područja Jasenovac kao mjesto rođenja navodi Zagreb, na popisu preživjelih iz Zagreba neko drugo mjesto rođenja, ali i dalje postoje poklapanja u imenu, prezimenu, godini rođenja i imenu oca. Nepokla-

Kako to da Slavko Goldstein nije uočio nebrojene pogreške u popisu žrtava? Jedan od odgovora je da Slavko Goldstein zaista zna za ove nepravilnosti, ali jednostavno iz ovih ili onih razloga skriva istinu. Drugi odgovor je da Slavko Goldstein zapravo i nije toliko sposoban koliko se to možda čini, što je u tom slučaju veliki problem jer bi to značilo da o stradavanju Židova u Hrvatskoj progovara i piše nedovoljno upućena osoba

panje u mjestu rođenja prividno postoji i za navedenoga Adolfa Klemera, ali je u za njega dostupnim napomenama moguće vidjeti kako je prema drugim izvorima rođen na istome mjestu koje se spominje i u popisu preživjelih. Zbog toga, ali i zato što je prethodno već jasno pokazano kako je mrežni popis pun pogrešaka i čestih promjena što se tiče različitih podataka, možda je i to i ovde slučaj pa vrijedi spomenuti i osobe s nepoklapanjem mjesta rođenja, ali s poklapanjem ostalih podataka: Mavro Armuth, Herman Bienenfeld, Mavro Fuchs, Izidor Fussmann, Pavao Vogel, Vilim Weinrebe. Za kraj vrijedi još spomenuti Tildu Wachs za koju nijedan popis ne navodi koliko je stara, ni ime oca, Franju Weinera za kojega također nijedan popis ne navodi godinu rođenja, ali ova navode isto ime oca te Perlu Kahan za koju popis preživjelih iz Zagreba ne navodi godinu i mjesto rođenja, ali je ime oca isto kao i Perli Kahan koja je prema mrežnom popisu Spomen-područja Jasenovac rođena u Zagrebu. Od spomenutih devetnaest osoba za njih je sedamnaest na mrežnomy popisu Spomen-područja Jasenovac u napomeni spomenuto kako im je jedan od izvora podataka "Popis žrtava Drugog svjetskog rata" Saveznoga zavoda za statistiku Jugoslavije iz 1964. godine, a za njih dvanaest to je i jedini navedeni izvor podataka. Taj je popis bio naveden i kao jedan od izvora podataka za spomenute Cezara Kabilja i Rudolfa Martona, a u prethodnome je članku pokazano kako taj popis sadrži i druge očito netočne podatke, što se ovdje samo dodatno potkrepljuje.

Ove kao i prethodne nepravilnosti u popisu pronađene su u slobodno vrijeme različitih autora članaka i to ne odlaskom u arhive, ne prelistavanjem knjiga, već isključivo relativno jednostavnom obradom javno dostupnih elektroničkih podataka. Ako netko tko nije povjesničar niti je previše upućen u ovo područje uspije pronaći ove, a i druge, trenutačno neobjavljene nepravilnosti, kako to da ih nije pronašao primjerice Slavko Goldstein? Budući da se njegovo mišljenje često može čuti ili pročitati kad se u medijima govori i piše o stradavanju Židova u Hrvatskoj i budući da je autor i urednik brojnih radova o logoru Jasenovac, prepostavlja se da se radi o do-

Dr. Esther Gitman američka je stručnjakinja židovskoga podrijetla za holokaust na području Jugoslavije. Vrijedi spomenuti kako je ona na temelju materijala iz Hrvatskoga državnog arhiva sastavila i popis preživjelih iz Zagreba koji je javno dostupan u elektroničkome obliku i o kojem je moguće više pročitati na stranici http://www.jewishgen.org/databases/Holocaust/0153_Zagreb_survivors.html.

stavljuju nikakvo ciljano omalovažavanje cijelovitoga rada Slavka Goldsteina – oni se jednostavno nameću logičkim razmišljanjem. Što drugo iz priloženoga zaključiti? Možda je istinitost jednoga od ovih dvaju odgovora moguće dodatno potkrijepiti i ovogodišnjim izjavama Slavka Goldsteina u kojima kritizira ravnateljicu Spomen-područja Jasenovac Natašu Jovićić nakon što je izostala njezina reakcija na upozorenje dr. Stjepana Razuma o velikim nepravilnostima u mrežnoj inačici popisa jasenovačkih žrtava. Ona je ranije u jednome od izdanja Globusa izjavila kako sve podatke treba istražiti da se stane na kraj manipulacijama.

Želi li ju možda Slavko Goldstein sprječiti u mogućemu otkrivanju istine ili možda nije dovoljno sposoban shvatiti kako popis zaista treba istražiti? Naravno, moguće je kako je riječ i o nečemu trećem, ali na temelju javno dostupnih informacija ovi se odgovori zasigurno nameću među prvima.

Nema kraja netočnostima

Jesu li ovdje i u prethodnim člancima spomenute osobe jedine za koje je moguće pokazati da se nalaze i na drugim javno dostupnim izvorima? Nisu i o tome će biti riječi vrlo vjerojatno već u sljedećem broju Hrvatskoga tjednika. U slučaju da postoji još čitatelja koji su zainteresirani za ovu temu i imaju dodatna pitanja ili i sami žele proučavati popis, ali im je oblik dostupan na stranicama Spomen-područja Jasenovac iz nekoga razloga nepraktičan, mogu se slobodno javiti na adresu elektronične pošte jasenovacki.popis@gmail.com. Osim aktualne inačice popisa, moguće je zatražiti i mnoge prethodne tako da se zainteresirane strane bilo kojega opredjeljenja mogu uvjeriti u prirodu promjena koje se događaju na popisu. Također, ako nekoga zanima, postoji li na popisu neka osoba rođena u određenome mjestu ili njegovoj blizini ili neki drugi podatak, također se slobodno može javiti na spomenutu adresu. Vrijedi spomenuti da je i slučaj Nikole Lipka koji je bio uvršten na popis žrtava, iako je umro mnogo godina nakon rata, otkiven i istražen upravo na temelju rada osobne inicijative Tomislava Lipka. Osim zahtjeva za podatcima, rado će se primiti i bilo kakvi savjeti.